

Nr 250.

Av herrar **Olson** i Göteborg och **von Friesen**, om ökat anslag till bidrag till svenska textilforskningsinstitutet.

Den textila grundforskningen i Sverige bedrivs vid Svenska textilforskningsinstitutet i Göteborg. Institutets löpande utgifter finansieras dels från staten i form av bidrag till kostnaderna för avlöning och pensionering av viss personal vid institutet samt lokalernas uppvärmning dels från industrien genom Stiftelsen Svensk textilforskning. De finansiella förhållandena ha reglerats genom ett särskilt avtal mellan staten och stiftelsen, varvid staten förbundet sig att till vissa grundlöner bidra med högst 44 000 kronor om året jämte kostnaderna för rörligt tillägg m. m. samt stiftelsen till övriga kostnader med 100 000 kronor om året. Därjämte har Textilrådet, som är textilindustriens centrala organisation, i dagarna anvisat ett årligt bidrag av kronor 9 840 per år för bekostande av en assistent, vilken skall ägna sig åt standardisering av den textila provningsmetodik.

I syfte att stärka den textilkemiska undervisningens och forskningens ställning vid Chalmers tekniska högskola har högskolans kollegienämnd i samarbete med styrelsen för Svenska textilforskningsinstitutet i sin petita-skrivelse hösten 1947 hemställt att vid Chalmers tekniska högskola skulle inrättas en professur i textilkemi. Innehavaren av denna professur skulle samtidigt vara föreståndare för institutet. För att avlasta föreståndaren detaljarbete i samband med den löpande driften (materialanskaffning, personalfrågor, forskningsarbetets övervakande) skulle enligt förslag av institutets styrelse vid institutet inrättas en laboratorbefattning i textilmekanik.

Textilforskningsinstitutets statsbidrag skulle påverkas av detta förslag på följande sätt: nuvarande kostnader minskas med föreståndarens lön, 12 000 kronor i grundlön enligt äldre grunder jämte rörligt tillägg 4 848 kronor eller tillsammans 16 848 kronor; å andra sidan tillkomma arvode till föreståndaren 5 000 kronor (utan rörligt tillägg) och grundlön till laborator, 12 816, jämte förhöjning 12 % = 1 536 kronor eller tillsammans 14 352 kronor. Verkliga ökningen av statsbidraget till *institutet* skulle alltså bli $5\,000 + 14\,352 - 16\,848 = 2\,504$ kronor.

I bilagan till statsverkspropositionen, åttonde huvudtiteln, punkt 134, s. 154, har Kungl. Maj:t föreslagit inrättandet av en professur i textilkemi vid Chalmers tekniska högskola, förenad med föreståndarbefattningen vid Svenska textilforskningsinstitutet, i enlighet med högskolans förslag. Under tionde huvudtiteln, punkt 41, s. 60, har emellertid icke upptagits något anslag till laboratorbefattning vid institutet, utan institutets anslag har i stället minskats.

Vi äro av den uppfattningen, att den förbättring av institutets forskningsresurser, som det av institutets styrelse framlagda förslaget innebär, är behöfelig. Institutet har under sin 3-åriga tillvaro utvecklats avsevärt, och textilindustrien har ökat sitt anslag till institutet, medan däremot statens anslag ej ökat mer än vad som nödvändiggjorts av statliga lönerogleringar. Den föreslagna laboratorstjänsten är nödvändig för forskningsverksamhetens effektiva bedrivande, för ett rationellt utnyttjande av institutets apparativa resurser och för biträde åt föreståndaren vid handledning av yngre forskare vid institutet.

Önskvärdheten av att den textila forskningen till sitt förfogande har kvalificerad personal i erforderlig omfattning har, enligt vad vi inhämtat, jämväl varit föremål för öfverväganden inom Stiftelsen Svensk textilforskning, vilken stiftelse är speciellt bildad för att årligen hos industrien insamla industriens bidrag till institutets drift.

Efter vad vi förstått skulle stiftelsen icke vara ovillig att öka sitt nuvarande anslag till institutet. Utsikterna för en sådan ökad bidragsgivning kunna dock anses vara osäkra med hänsyn till den ställning som staten intagit beträffande sitt anslag till institutets verksamhet. Om den föreslagna laboratorbefattningen inrättades, skulle statens bidrag till institutets verksamhet endast utökas med 2 500 kronor utöver det avtalade beloppet. Den bidragsökning som skulle kunna komma i fråga från Stiftelsen Svensk textilforskning är betydligt större.

Det synes oss, att för bibehållande och stärkande av samarbetet med industrien och Stiftelsen Svensk textilforskning i första hand den av Kungl. Maj:t föreslagna prutningen på anslaget icke bör äga rum. Då vidare statsverkets ytterligare utgifter utöver det redan avtalade beloppet skulle bliva obetydliga, därest den av institutets styrelse föreslagna laboratorbefattningen inrättades och helt bekostades av statsmedel, synes det även föreliggande skäl för ett bifall härtill.

Under återopande av vad ovan anförts få vi hemställa,

att riksdagen vid behandlingen av Kungl. Maj:ts proposition nr 1, tionde huvudtiteln, punkt 41, Bidrag till Svenska textilforskningsinstitutet, måtte höja det av Kungl. Maj:t begärda förslagsanslaget med det belopp, som erfordras för att en laboratorbefattning i textilmekanik skall kunna inrättas vid institutet.

Stockholm den 24 januari 1948.

Erik Olson
i Göteborg.

Bertil v. Friesen.
